
AŞAĞI SAKSONYA MÜSLÜMANLARI: SİYASET DIŞI KALMAK İSTİYORUZ

29.01.2019

Deutsche Welle (28 Ocak 2019)

Almanyanın Aşağı Saksonya eyaletinde yeni bir Müslüman birliği kuruldu. Siyasi tartışmalardan uzak durmak isteyen birlik, Almanyadaki sorunların bitmesinde dil ve kültürü tanımanın önemine dikkat çekiyor.

Almanyada Diyanet İşleri Türk İslam Birliğinin (DİTİB) Türk hükümetinin etkisinin altında olduğu ve Ankaraya casusluk yaptığına yönelik iddialar tartışılırken, Aşağı Saksonya eyaletinde yeni bir Müslüman cemiyeti kuruldu. Eyalette hükümetin muhatabı olarak DİTİB ve Şura Derneği bulunuyor. Farklı ülkelerden Müslümanları çatısı altında toplayan Aşağı Saksonya Müslümanları adlı yeni cemiyetin hedefi ise, siyaset dışında kalabilmek.

Aşağı Saksonya Müslümanlarının kurucularından Avni Altiner DW Türkçeye, hedeflerinin Müslümanların kazanılmış haklarını kaybetmemek ve Alman siyasiler ile kamuoyunda güven tazelemek olduğunu ifade etti. Altiner, bunun için de anahtarın İslam dini kadar ülkenin dilini ve kültürünü bilen din adamları olduğuna dikkat çekti.

DW Türkçe: Aşağı Saksonya Müslümanları adlı cemiyeti kurdunuz. Neden diğer Müslüman cemaatlerden ayrıldınız?

Avni Altiner: Aslında doğrudan ayrılmış olmuyoruz. Bizde kayıtlı olan 11 caminin yedi tanesi zaten bağımsız camiler. Dört tanesi ise Aşağı Saksonya Şura Derneği'nin üyeleri idi. Ancak onlar da 2016'dan beri derneğe üyelik harcını ödemediklerini belirtti. Biz de Cumartesi günü Aşağı Saksonya Müslümanlarını kurduk. Ben 15 yıl boyunca, kurucusu da olduğum Şura Derneğinin başkanlığını yaptım. Dini cemaat olarak tanınma, din öğretmenlerinin ve cezaevlerine gönderilecek imamların ön eğitimi gibi maddeleri kapsayan devlet anlaşmasının hazırlanmasına gidiyorduk. Bunun için de siyasilere ve kamuoyuna güven vermek adına bir seçime gittik. Daha önce Şuradaki en kuvvetli birim, 31 cemiyeti olan Milli Görüş'tü. O dönem bağımsız olan camiler katılmadığı için seçimi kaybettik. Ancak üç ay öncesine kadar Milli Görüş, Almanya Anayasayı Koruma Teşkilatı tarafından takip ediliyordu. Onların arasından bir arkadaşın başkan oluşu, Aşağı Saksonya kamuoyunda ve eyalet parlamentosunda güvenin kaybedilmesine yol açtı.

[Portrait: Avni Altiner (Privat)]

Aşağı Saksonya Müslümanlarının kurucularından Avni Altiner

Eyaletinizde zaten Diyanet İşleri Türk İslam Birliği (DİTİB) ve Şura Derneği olmak üzere iki Müslüman cemaati var. Yeni bir cemiyete neden ihtiyaç duyunuz?

Oluşan güvensizlik ortamıyla eyalet hükümeti devlet anlaşmasını 2017'de rafa kaldırdı. Ancak tüm partiler aynı görüşte değildi. Kısa süre önce seçimler vardı ve devlet anlaşması henüz cesaret edilip parlamentoya sunulamadı. Bu, cemiyeti kurmamızın ilk nedeni. Devlet anlaşmasının hayata geçmesinin uzun bir zaman alacağını bilincindeyiz. Güven tazelememiz gerektiğini biliyoruz. 2018'in Kasım ayında DİTİB Aşağı Saksonya yönetimi istifa edince kamuoyunda daha büyük bir güvensizlik oluştu. Eyalet hükümeti de geçen hafta DİTİB ile belirli şartlarda çalışmaya devam edeceklerini ancak belirli konularda görüşmelerin süreceğini açıkladı. Geçmişte Şura ve DİTİB olarak eyalet hükümetiyle, İslam din dersi, cezaevlerine ve hastanelere imam danışmanlığı, Osnabrück'te İslam Fakültesinin kurulması, Müslümanların tabutla defni gibi konularda anlaşmalar yaptık. Alman Anayasasının 7'inci maddesinin 3'üncü fıkrasına göre din dersi içeriğini dini cemaatler belirler. Elde ettiğimiz böylesi haklar var. Bu haklar bu maddeye göre kararlaştırılmazsa yine 142'inci madde devreye giriyor ve hükümet isterse İslam dersini bulduğu uzmanlarla verip, dini cemaatlere gerek olmadığını söyleyebiliyor. Biz bu hakların kaybolacağı Aşağı Saksonya Müslümanlarını oluşturduk.

Niye bu endişeyi taşıyorsunuz?

İslam dersinin eyalette okullara girmesi için eyalet eğitim bakanlığı ile anlaşmamız, 10 yılda bir din dersi müfredatının güncellenmesiydi. Şimdi 11 yıl oldu. Müfredat henüz Müslüman dernekler tarafından imzalanmadı ve bazı gereken çalışmalar da henüz yapılmadı. Belirttiğim gibi, bu durumda eyalet yönetimi, isterse İslam dersini bulduğu uzmanlarla verip, dini cemaatlere gerek olmadığını söyleyebilir. Bu da bizim dini cemaat statüsü alma hedefimizi engelleyen bir gelişme olabilir.

Bir güven sorunundan bahsediyorsunuz * Son yıllarda DİTİB'in Ankaradan yönlendirildiği ve hatta burada casusluk yapan imamlarının olduğu gibi iddialar ortaya atıldı. Bu iddiaları nasıl değerlendiriyorsunuz?

DİTİB'in sözcüsü değiliz tabii ki, DİTİB'in kendi sorunlarını kendisinin çözmesi lazım. Onlara yönelik iddia, Türkiyeden gelen hocaların Türkiye Cumhuriyetinin devlet memurları olduğu. Almanyada toplumun içinde, camilerde Türkiyenin devlet memurları çalışıyor diye iddia ediliyor. DİTİB'in imamlarının çok kaliteli ve başarılı olduğuna inananlardanım. Almanyada 2005 yılında yeni bir hükümet geldi. Bir karar aldı ve İslam Konferansını ilan etti. Gerekli olan yerlerde en az 5 enstitü ile İslam ilahiyatı için para ayrılması gerektiği belirtildi. Talip olan eyaletler, pastadan pay aldı. Şu anda buralarda bir ilahiyat enstitüsü var. Bu enstitüler şu anda öğretmen adayı ve düz ilahiyatçı yetiştiriyor. Burada imam yetiştirilemez. İmamlığın eğitimi daha kapsamlı. Bunun için devletle daha ciddi çalışmamız gerekiyor. Alman devletinin "Türkiye'den imam gelmesine gerek yok demesini anlayabiliyorum ancak büyük bir kitleden bahsediyoruz. Alman devleti bu değişikle bizi şuna alıştırmaya çalışıyor: Evet, İslam, Almanyanın bir parçasıysa, İslam ile ilgili yapılacak işlerin buradan yapılması gerekiyor.

İşte bu kapsamda Almanya İslamı diye bir kavram da tartışılıyor. Böyle bir kavrama katılanlar da, "İslam başlı başına bir din, Almanya İslamı olamaz diyenler de var. Ya siz?

Ben de İslam kendi başına bir dindir diye düşünenlerdenim. İslam tıpkı Hristiyanlıkta olduğu gibi evrensel bir din. İslam olduğu ülkelerin kültüründe ve dilinde hitap edebilmeyi başarmış. Bunu bir sakınca olarak görmüyoruz. Almanya ve Avrupada zaten bir İslamofobi var. Ciddi bir siyasal eleştiri var. Partiler bundan nemalanıyor. Diyanetin imamları, başarılı, üniversiteyi bitirmiş insanlar. Ancak

olduğumuz toplumda yabancı dili bilip, İslam dininin içeriğini anlatmaktan yoksunlar. Anlatamıyorlar. Beşinci nesil bulunuyoruz burada. Bu konuda Türkiye Cumhuriyetinin de araştırmaları var. Belirli bir nesilden sonra çocukların, gençlerin edilen vaazları anlamadıkları bir gerçek. Burada hem DİTİB hem de Milli Görüşteki arkadaşlar bizimle aynı görüşte.

Siyasetçiler dini rant için kullanıyor, dediniz... Alman siyasetçiler DİTİB yönetimini, Türkiye'deki siyasi olaylara ilişkin yaptığı açıklamalar ya da verdiği Cuma hutbelerinde bütünleştirici ve kapsayıcı bir dil kullanmamakla eleştiriyor...

Hutbelere dair görüş ifade etmem, bunu DİTİBe sormak lazım. Ancak Almanyada Boşnak Müslümanlar var, Arnavut Müslümanlar var. Gümölcine tarafından olup bizim Türkçemizi bilenler var. Afrikadan gelen Müslümanlar var. Almanyada Arap Müslümanlarının sayısı arttı. Bırakın Alman toplumunu, buradaki Müslüman toplumu içindeki ortak dil de Almanca. Kanaatim, Alman siyasetinin ve Türkiye Cumhuriyetinin, her iki tarafın da bir masaya oturup, bir proje üretmeleri gerekiyor. Kaç yıl sonra imam gönderilmesine son verilebilir? Burada ciddi bir Müslüman kesim var ve ilahiyata ihtiyaç var. DİTİBin imamaları da iyi yetişmiş, İslamın ortasını temsil eden ve Selefi olmayan insanlar. Ama sıkıntı, dillerinin olmayışı ve kültürel olarak bu ülkeyi bilmemeleri.

Peki, sizin farkınız ne olacak?

Biz, başta buradaki Müslümanlara hitap edeceğiz. Buradaki siyasilerle ilişkimiz, hak ve hukuklarımız kapsamında olacak. Ne iç ne de dış siyasetin içinde olacağız. İslam enstitüsü kuruldu, bunların İslam dini öğretmeni, cezaevinde dini danışman yetiştirmelerine ve üniversitelerin gelişerek imam yetiştirmelerine ağırlık vereceğiz. Bunlar burada olursa İslami sorunlar açısından daha şeffaf bir hale geleceğimize inanıyoruz. İslam dini içindeki çok çeşitliliği göstermek istiyoruz.

Aşağı Saksonya eyaleti dışına çıkıp, federal bir Müslüman cemiyeti olma planınız var mı?

Böyle bir şeyi konuşmadık, aklımızdan geçmedi. Öyle bir niyetimiz yok ama başka yerlerde de bize yakın, bizim gibi düşünenler insanlar çok.

Gezal Acer

© Deutsche Welle Türkçe

Kaynak/Source: